

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa F., IČO: X., zastúpeného JUDr. Z. M., proti odporcovi U., IČO: X., **o zaplatenie 9 488,45 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 7 C 38/2010, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. marca 2011, sp.zn. 4 Co 331/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporcu **o d m i e t a .**

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 130,39 € k rukám JUDr. Z. M., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 26. mája 2010, č.k. 7 C 38/2010-93 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi úrok z omeškania vo výške 14,25 % ročne zo sumy 6 747,20 € od 25. augusta 2007 do 25. júla 2008 a zo sumy 9 488,45 € od 8. septembra 2007 do 22. októbra 2008 a trovy konania 1 021,14 € do rúk právnej zástupkyne navrhovateľa, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku konanie zastavil. Mal za preukázané, že pohľadávka navrhovateľa a dlh odporcu vznikli z ich záväzkového vzťahu (z kúpnej zmluvy), do ktorého ako predávajúci (veriteľ) vstúpil podnikateľský subjekt v rámci výkonu jeho podnikateľskej činnosti (veľkoobchodná a veľkodistribučná činnosť s farmaceutickými výrobkami a zdravotníckym materiálom) a odporca ako kupujúci (dlžník) štátna príspevková organizácia, ktorá v rámci týchto zmluvných vzťahov s predávajúcim uspokojovala verejné potreby tak, ako odporca sám uviedol a to poskytovanie zdravotnej starostlivosti občanom, teda vo verejnom záujme a nie na zabezpečenie vlastnej prevádzky. Mal za to, že vychádzajúc z ustanovenia § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka na predmetné záväzkové vzťahy sa obligatórne uplatní úprava

Obchodného zákonníka ako *lex specialis* ku všeobecnej úprave vykonanej v Občianskom zákonníku. Dospel k záveru, že pokiaľ sa odporca dostal do omeškania so splnením peňažného záväzku vzniknutého zo záväzkového vzťahu, na ktorý sa obligatórne uplatnila úprava Obchodného zákonníka, táto sa obligatórne uplatní aj v dôsledkoch, ktoré nastanú pri omeškaní dlžníka s plnením záväzku v aplikácii ustanovenia § 365 a nasledujúcich ustanoveniach. Poukázal na to, že Obchodný zákonník v ustanovení § 369 ods. 1 upravuje aj výšku úrokov z omeškania úpravou spôsobu, akým sa výška určí a vzhľadom na to, že úroky z omeškania neboli účastníkmi predmetného záväzkového vzťahu upravené dohodou, mal za to, že navrhovateľ si uplatnil úroky z omeškania v súlade so zákonom (ustanovenie § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení platnom do 31. decembra 2008), teda sadzbou o 10% vyššou, než je základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska uplatňovaná pred prvým kalendárnym dňom kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu. Mal za to, že výška úrokov z omeškania je po celú dobu omeškania rovnaká (v tomto prípade 14,25 % - výška základnej úrokovej sadzby Národnej banky Slovenska k rozhodnému dňa bola 4,25 %). Vo zvyšnej časti istiny konanie zastavil podľa § 96 O.s.p. v dôsledku späťvzatia návrhu zo strany navrhovateľa. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 a 2 veta druhá O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie odporkyne rozsudkom zo 16. marca 2011, sp.zn. 4 Co 331/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 121,86 € k rukám jeho právneho zástupcu, do troch dní. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. S poukazom na ustanovenie § 261 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že odporca je štátnou príspevkovou organizáciou zriadenou Ministerstvom zdravotníctva SR, pričom rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva SR č. Reg. NL-17/2007 zo dňa 7. augusta 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15. augusta 2007, bolo odporcovi povolené poskytovanie lekárenskej starostlivosti v nemocničnej lekárni s individuálnou prípravou liekov. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že uzavreli ústnu kúpnu zmluvu, na základe ktorej právny predchodca navrhovateľa dodal odporcovi lieky a zdravotnícke pomôcky do nemocničnej lekárne, pričom odporca sa so zaplatením kúpnej ceny dostal do omeškania, pričom sporným zostalo posúdenie charakteru záväzkového vzťahu. Odvolací súd mal za to, že obchodno-právnym vzťahom v zmysle § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka môže byť aj záväzkový vzťah medzi štátom, ak sa týka zabezpečovania verejných potrieb

alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti, keď na tento účel sa za štát považujú aj štátne organizácie, ktoré nie sú podnikateľmi pri uzavieraní zmlúv, z ktorých obsahu vyplýva uspokojovanie verejných potrieb. Verejnou potrebou treba rozumieť potrebu týkajúcu sa všetkých obyvateľov, ako i potrebu, na ktorej je záujem z hľadiska určitej územnej oblasti alebo obce, potreby v určitých vecných oblastiach a úsekoch, na ktorých je všeobecne uznávaný záujem, pôjde o záujmy v oblasti hospodárstva, zdravotníctva, životného prostredia, kultúrnej či sociálnej, pokiaľ sú zabezpečované štátom a to jednotne pre všetky subjekty, ktoré ich na danom území môžu hromadne využívať. Vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že zabezpečenie zdravotnej starostlivosti je potrebné považovať za uspokojovanie verejnej potreby a preto záväzkovoprávny vzťah účastníkov konania spadá pod ustanovenie § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka. Za správny preto považoval záver súdu prvého stupňa, že na predmetné záväzkové vzťahy je potrebné uplatniť úpravu Obchodného zákonníka ako lex specialis ku všeobecnej úprave vykonanej v Občianskom zákonníku, a preto pokiaľ sa odporca dostal do omeškania so splnením peňažného záväzku vzniknutého zo záväzkového vzťahu, na ktorý sa obligatórne uplatnila úprava Obchodného zákonníka, táto sa obligatórne uplatní aj v dôsledkoch, ktoré nastanú pri omeškaní dlžníka s plnením záväzku. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie odporca, ktorý navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za takú vadu označil skutočnosť, že odvolací súd nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. To, že v danej veci ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu dovolateľ vyvodzoval zo skutočnosti, že takýmto rozhodnutím nastala nejednotnosť vo výklade a aplikácii zákonnej právnej normy – ustanovenia § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka v súdnej praxi, keď odvolací súd v dvoch veciach stojacich na tých istých skutkových okolnostiach, rozhodol rozdielne, priam až protichodne, teda tú istú právnu stránku veci posúdil v dvoch rovnakých prípadoch rôzne. Mal za to, že tovar, ktorý mu navrhovateľ dodával, neslúžil pre jeho ďalšiu podnikateľskú činnosť, resp. neobchodoval s ním, ale ho odoberal ako jeho konečný spotrebiteľ, a preto tu nejde o vzťah založený na zásadách obchodovania, ale na zásadách kúpy a predaja tovaru

v obchode podľa príslušných noriem civilného práva. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberal skutkový a právny stav veci.

Navrhovateľ navrhol dovolanie odporcu v celom rozsahu zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania v sume 130,39 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237

O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na odporcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávannej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávannej veci nejde z dôvodu, že odvolací

súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a odporcovi neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

K odňatiu možnosti odporcu pred súdom konať malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že odvolací súd nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Oprávnenie založiť prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, proti ktorému by inak dovolanie nebolo prípustné, zveruje ustanovenie § 238 ods. 3 O.s.p. odvolaciemu súdu. Táto možnosť pripustenia dovolania je vyhradená len pre riešenie otázok zásadného právneho významu. Posúdiť, či vo veci ide o riešenie takejto otázky (právnej otázky), prislúcha výlučne odvolaciemu súdu. Dôvod uvedeného záveru vyplýva z toho, že právne posúdenie veci patrí súdu, nie účastníkom konania. Občiansky súdny poriadok nezakladá procesné právo účastníka konania na rozhodnutie o návrhu na vyslovenie prípustnosti, a to ani v prípade, že by boli splnené predpoklady pre postup podľa uvedeného ustanovenia. Odvolací súd nie je povinný rozhodovať o návrhu účastníka konania na vyslovenie prípustnosti dovolania, a ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku prípustnosť dovolania nevysloví, nemá povinnosť v odôvodnení rozhodnutia ani odôvodňovať, prečo tak neurobil a odvolací súd nie je oprávnený skúmať, či inak ide o vec zásadného právneho významu (porovnaj tiež R 38/1993, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 16/2001, sp.zn. 3 Cdo 215/2007, sp.zn. 3 Cdo 254/2007).

Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd tým, že nevyslovil prípustnosť dovolania, čo odporca ani nenavrhol, neodňal odporcovi žiadne právo, a teda ani možnosť konať pred súdom.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym

právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal navrhovateľovi náhradu, ktorá spočíva v odmene advokátky za jeden úkon právnej služby, ktorý poskytla navrhovateľovi vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 22. júna 2011 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Základnú sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 101,25 € (hodnota sporu 2 401,25 €), čo s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu vo výške 7,41 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a DPH vo výške 21,73 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky) predstavuje spolu 130,39 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. januára 2012

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová